

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 93.

Vydána dne 1. listopadu 1925.

Obsah: 221. Zákon o nemocenském pojištění veřejných zaměstnanců.

221.

Zákon ze dne 15. října 1925

o nemocenském pojištění veřejných zaměstnanců.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

I. O pojistné povinnosti, o přihláškách, odhláškách a oznámeních.

Kdo jest pojištěn.

§ 1.

(1) Pro případ nemoci jsou pojištěni:

a) civilní zaměstnanci ve službě státu, státních podniků a veřejných fondů státem spravovaných, jakož i příslušníci četnictva,

b) učitelé obecných a občanských škol, na něž vztahuje se zákon rovnostní z 23. května 1919, č. 274 Sb. z. a n.,

c) zaměstnanci zemí, župních svazů, žup, okresů, obcí a fondů a ústavů jimi spravovaných,

d) osoby, kterým stát, země, župní svazy, župy, okresy, obce a fondy a ústavy jimi spravované vyplácejí normální odpočivné nebo zaopatřovací požitky,

pokud mají v republice Československé bydliště a nepodléhají nemocenskému pojištění podle zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., nebo podle zákona ze dne 11. července 1922, č. 242 Sb. z. a n.,

e) pojištění jsou dále pro případ nemoci zaměstnanci korporací, kteří podle § 5, lit. a) zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., byli ministerstvem sociální péče po dohodě s příslušným odborným ministerstvem prohlášeni za rovnocenné zaměstnancům státu a jiných nucených svazků územních.

(2) Pojištění duchovních státem uznaných (recipovaných) náboženských společností, pokud vykonávají úkony veřejné správy duchovní, jakož i učitelů veřejných škol obecných a občanských, kteří nejsou pojeti pod ustanovení b), ať jsou v činné službě nebo požívají normálních požitků odpočivných nebo zaopatřovacích, bude upraveno vládním nařízením.

§ 2.

Nemocenské pojištění státních zaměstnanců republiky Československé, kteří jsou zaměstnání ve službě mimo hranice republiky, bude upraveno vládním nařízením.

§ 3.

Nárok na dávky podle tohoto zákona počíná se nastoupením služby a zaniká zastavením výplaty služebních, odpočivných nebo zaopatřovacích požitků.

O přihláškách a odhláškách.

§ 4.

(1) Zaměstnavatelé osob uvedených v § 1 písm. c), d), a v § 1, odst. 2. jsou povinni osoby ty přihlašovati a odhlášovati způsobem předepsaným ve stanovách.

(2) Zaměstnavatelé, kteří nedostojí této povinnosti, jsou povinni nahraditi Léčebnému fondu náklad, který byl spojen s poskytováním pojistných dávek pojištěncům včas neohlášeným nebo neodhlášeným.

§ 5.

Stanovami může býti i pojištěncům uložena povinnost, aby ohlašovali předepsaným způsobem a na místě k tomu určeném poměry, jež mají význam pro nárok na pojistné dávky.

Na nesplnění této povinnosti mohou být uloženy pořádkové pokuty.

II. O pojistných dávkách.

Nemocenské ošetřování.

§ 6.

Pojištěnec má nárok na poskytování lékařské pomoci, čítající v to pomoc při porodu, příspěvní porodní asistentky, jakož i potřebných léčiv a jiných terapeutických pomůcek (nemocenské ošetřování), dále na nemocenské ošetřování příslušníků rodiny (§ 7).

§ 7.

(1) Za příslušníky rodiny podle § 6 tohoto zákona pokládají se osoby, které žijíce ve společné domácnosti s pojištěncem, jsou převážně odkázány výživou na jeho služební, odpočivné nebo zaopatřovací požitky a nemají nároků na pojistnou dávku z vlastního veřejno-právního pojištění, a to:

a) manželka (manžel),

b) děti manželské a nemanželské, nevlastní, osvojenci a schovanci — do dokonaného 17. roku,

c) starší děti, vnuci, dále sourozenci, rodiče, děd a bába, tehán a tehyně, kteří s pojištěncem žili ve společné domácnosti aspoň šest měsíců, nežli nastal pojistný případ.

(2) Požadavku společné domácnosti není na újmu, když manželka (manžel) nebo děti žijí odděleně za příčinou výchovy dětí z důvodů bytové tísně, zdravotních, hospodářských, vzdělávacích a pod., nesouvisejících s jejich osobními vztahy.

Ústavní zaopatření.

§ 8.

Místo dávek uvedených v § 6 může být poskytnuto bezplatné léčení a ošetřování v nemocnici nebo v jiném léčebném ústavě podle poslední třídy. V takovém případě jest nemocného zdarma dopravit do nemocnice nebo do jiného léčebného ústavu a pokud je to nutno také nazpět.

§ 9.

Osobě, již bylo povoleno odborné léčení a jež musí za tím účelem dojížděti do místa mimo své bydliště, nahradí se nezbytné dopravné, a potřeboval-li nemocný průvodce, i dopravné jeho.

Léčebný řád.

§ 10.

Podrobnější ustanovení o tom, v jakém rozsahu a za jakých podmínek bude poskytována pomoc lékařů odborných, výkony zubolékařské, speciální léčiva a sanatoriální léčení, jakož i ustanovení o ošetřování v nemocnicích a jiných léčebných ústavech a o dopravě do nich (§§ 8, 9), dále pravidla o hlášení nemocí, o chování se a kontrole nemocných budou uvedena v léčebném řádě, jež vydá ústřední sbor Léčebného fondu (§ 20, bod 6.).

Lékařská služba a léčebná péče.

§ 11.

(1) Pojištěncům jest ponechati volnou volbu mezi praktickými lékaři obvodu okresního úřadu, kteří se zaváží, že poskytnou nemocnému ošetření za podmínek smluvených s ústředním sborem Léčebného fondu (organisovaná svobodná volba lékařů).

(2) Ze závažných důvodů může ústřední sbor v jednotlivých okresech organisovati lékařskou službu jiným způsobem.

(3) Dá-li se pojištěnec ošetřovati lékařem, se kterým nebyla smlouva uzavřena, náleží pojištěnci náhrada výloh jen podle tarifních sazeb.

§ 12.

Kdo poškodil fond přetvařováním se nebo jiným způsobem, jest povinen k náhradě. Ústřední sbor určí výši náhrady; příslušná částka může býti pojištěnci sražena z vyplácených služebních, odpočivných nebo zaopatřovacích požitků.

III. Organizace pojištění.

Léčebný fond veřejných zaměstnanců.

§ 13.

(1) Pojištění podle tohoto zákona provádí Léčebný fond veřejných zaměstnanců se sídlem v Praze.

(2) Léčebný fond jest právnickou osobou, může svým jménem nabývat práv a zavazovat se, může žalovati a býti žalován; ve sporech jej zastupuje finanční prokuratura.

§ 14.

Orgány fondu jsou ústřední sbor a jeho představenstvo a okresní sbory.

§ 15.

(1) Léčebný fond spravují ústřední sbor a jeho představenstvo.

(2) Ústřední sbor se skládá ze 24 volených zástupců pojištěnců a 4 zástupců státní správy, z nichž po jednom jmenuje ministerstvo vnitra, ministerstvo financí, ministerstvo sociální péče a ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy. Za každého člena ústředního sboru zvolí, pokud se týče jmenuje se náhradník.

(3) Představenstvo skládá se z předsedy, dvou místopředsedů a dvou dalších členů ústředního sboru. Předsedou jest zástupce ministerstva sociální péče. Oba místopředsedy a dva další členy, jakož i dva jejich náhradníky zvolí ze svých členů ústřední sbor.

§ 16.

(1) Pro obvod každého okresního úřadu zřídí se okresní sbor Léčebného fondu. Sbor jest 5členný. V čele stojí přednosta okresního úřadu nebo jeho zástupce; ostatní 4 členy a jejich náhradníky volí pojištěnci. Okresní lékař zúčastní se schůzí okresního sboru s hlasem poradním.

(2) Kancelářské práce sboru okresního obstará okresní úřad na náklad Léčebného fondu.

§ 17.

(1) Volba do okresních sborů je přímá, tajná a osobní a děje se podle zásady skupinového zastoupení.

(2) Členy ústředního sboru volí členové okresních sborů.

(3) Volební řády budou vydány nařízením.

§ 18.

(1) Úřad členů okresního a ústředního sboru jest čestný.

(2) Členům sboru okresního a ústředního, rovněž členům soudu rozhodčího (§ 40) bydlícím mimo sídlo sboru hradí fond výlohy spojené s účastí při schůzi sboru (soudu rozhodčího), jakož i cestovné a stravné podle usnesení sboru ústředního.

§ 19.

Činnostní období členů okresního a ústředního sboru trvá 4 léta. Odstupující členové sborů okresních a ústředních setrvávají v úřadě až do jeho odevzdání nově zvoleným členům.

Odstupující členové těchto sborů mohou být znovu zvoleni.

§ 20.

Ústřednímu sboru jest vyhrazeno:

1. voliti členy představenstva;
2. zřizovati potřebné kanceláře, systemisovati místa zaměstnanecká a upravovati služební poměry zaměstnanců;
3. usnášeti se o roční účetní závěrce a o výroční zprávě představenstva;
4. stanoviti odměny představenstvu a předsedovi rozhodčího soudu;
5. usnášeti se o nabytí, zavazení, jakož i zcizení nemovitostí;
6. vydávati směrnice (léčebný řád) ku provádění léčebné péče a bdíti nad prováděním péče okresními sbory;
7. uzavíratí smlouvy s léčebnými ústavy, s lékaři a s lékařskými organizacemi;
8. rozhodovati o sporných případech, ve kterých byl Léčebný fond poškozen (§ 12);
9. rozhodovati s konečnou platností o stížnostech do opatření okresních sborů;
10. rozhodovati o zvýšení pojistného (§ 34) neb o jeho snížení (§ 35, odst. 2.);
11. poskytovatí podporu ze zvláštních podpůrných fondů (§ 35, odst. 3.);
12. vésti statistiku;
13. podávati ministerstvu sociální péče návrhy na změnu stanov a řádů volebních;
14. usnášeti se o jednacích řádech.

§ 21.

(1) Ústřední sbor jest dozorčím orgánem nad okresními sbory. Jest oprávněn vyžadovati, aby jeho orgánům byly předloženy veškeré knihy, listiny a zápisy a doklady a aby jim byla dána vysvětlení potřebná ku provádění dozoru.

(2) Zdráhají-li se okresní sbory vykonáti své povinnosti, může je vykonati ústřední sbor svým zástupcem. Odepřou-li voličové zvoliti členy okresního sboru a přisídící rozhodčího soudu, jmenuje je ústřední sbor.

(3) Ústřední sbor může rozpustiti okresní sbor, nedbá-li tento ve svých usneseních opětovně ustanovení zákona, nařízení nebo stanov, nebo je-li činnost jeho zřejmě na úkor Léčebného fondu a jeho úkolů, a může pře-

nésti oprávnění a povinnosti okresních sborů na okresní úřady.

Zvláštní fondy pro nemocenské pojištění pro zaměstnance státních podniků.

§ 22.

(1) U státní správy poštovní, železniční nebo správy jiného státního podniku může býti pro výkon pojištění (léčebné péče) podle tohoto zákona zřízen zvláštní fond anebo může býti ministerstvem sociální péče v dohodě se zúčastněnými ministerstvy vysloveno, že příslušní zaměstnanci jsou na dávky podle tohoto zákona pojištěni u nemocenské pokladny, která jest zřízena u příslušného podniku státní správy. Organisaace tohoto pojištění se upraví stanovami, jež schválí ministr sociální péče.

(2) Stanovami může býti určeno, že určitá část těchto pojištěnců zůstává pojištěna u Léčebného fondu.

§ 23.

(1) Představenstvo vykonává usnesení ústředního sboru, vyřizuje běžné správní věci, zastupuje Léčebný fond vůči třetím osobám a úřadům, přijímá a propouští zaměstnance.

(2) Jmenování vedoucího úředníka a zodpovědného účetního podléhá však schválení ministra sociální péče.

§ 24.

Do oboru působnosti okresních sborů Léčebného fondu přísluší:

1. bdíti nad prováděním léčebné péče v okrese;

2. účtovat čtvrtletně pozadu s lékaři a lékárníky, nemocnicemi a léčebnými ústavy a předkládati účty ke schválení a k výplatě představenstvu ústředního sboru;

3. spolupůsobiti při provádění voleb do ústředního sboru a rozhodčího soudu.

Stanovy.

§ 25.

Stanovy Léčebného fondu vydá ministerstvo sociální péče. Stanovami jest upravitel zejména:

1. kdy jest představenstvo schopno jednati a usnášeti se;

2. jak se povolávají náhradníci na uprázdněná místa;

3. jak se sestavuje a zkouší roční účet;

4. zastoupení Léčebného fondu na venek a formy právně závazných aktů;

5. svolávání ústředního sboru a jednání jeho;

6. formu legitimací členů ústředního a okresního sboru;

7. způsob vyhlášek vydávaných ústředním sborem;

8. do jaké míry a jak má pojištěnec ze svého přispívati při dožadování se lékařské pomoci;

9. do jaké míry Léčebný fond poskytuje náhradu za povozy lékařům.

§ 26.

Léčebný fond a fondy podle § 22 mohou se spojit s jinými sociálně pojišťovacími ústavy k určitým úkolům, jež byly jim uloženy zákonem.

IV. Státní dozor.

§ 27.

(1) Ústřední sbor podléhá dozoru státní správy, jež vykonává ministr sociální péče.

(2) Ministr sociální péče může vůči ústřednímu sboru použití obdobných práv, jaká jsou dána v § 21 ústřednímu sboru.

(3) Vláda může rozpustiti ústřední sbor nebo představenstvo ústředního sboru, nedbají-li tyto orgány ve svých usneseních opětovně ustanovení zákona, nařízení stanov a jednacího řádu, nebo vzpírají-li se příkazům směřujícím ku provádění státního dozoru, a přenésti správu i zastupování ústředního sboru na komisi, kterou současně jmenuje.

(4) Tato komise musí opatřiti, aby nové volby mohly býti provedeny v šesti měsících ode dne, kdy rozhodnutí o rozpuštění nabylo právní moci.

§ 28.

(1) Usnesení o nabytí, zavazení a zcizení nemovitostí mimo nabytí nemovitostí v řízení exekučním a konkursním k odvrácení škody, podléhá schválení ministerstva sociální péče a ministerstva financí.

(2) Nařízením může býti stanoveno, do jaké výše i mimo tyto případy může se představenstvo usnášeti o nabytí, zcizení a zavazení nemovitostí.

(3) Ministerstvo sociální péče schvaluje též roční uzávěrku a výroční zprávu představenstva.

(4) Hospodaření Léčebného fondu podléhá všeobecným předpisům o kontrole hospodaření státního.

V. O pojistném a peněžním hospodářství Léčebného fondu.

O pojistném.

§ 29.

(1) Prostředky potřebné podle pojistně-technických zásad k úhradě pojistných dávek, jakož i správních nákladů opatří se pojistným.

(2) Prostředků získaných pojistným nesmí býti použito k jiným účelům než k těm, pro které byly určeny podle tohoto zákona.

§ 30.

(1) Pojistné činí 2% ze stálých požitků služebních, odpočivných nebo zaopatřovacích.

(2) Z pojistného hradí zaměstnavatel i zaměstnanec po jedné polovině.

(3) Zaměstnavatel hradí ze svého celé pojistné za zaměstnance, kteří nemají mzdy na penězích (volontéry, aspiranty, praktikanty).

§ 31.

(1) Zaměstnavatel jest povinen při výplatách služebních, odpočivných nebo zaopatřovacích požitků zaplatiti celé pojistné Léčebnému fondu.

(2) Část pojistného připadající na zaměstnance může zaměstnavatel při výplatě požitků služebních, odpočivných nebo zaopatřovacích sraziti částkou, která připadá poměrně na toto platební období. Neužije-li zaměstnavatel tohoto práva, nemůže tak učiniti při žádné výplatě pozdější.

§ 32.

Vládním nařízením může býti stanovena minimální i maximální výše pojistného.

§ 33.

Způsob, jakým bude pojistné zapravováno a jak bude účtováno, určí nařízení.

§ 34.

(1) Ukáže-li se, že pojistné nestačí k úhradě zákonných dávek (§ 6), může býti ústředním sborem přiměřeně zvýšeno.

(2) Usnesení ústředního sboru o zvýšení pojistného podle odst. 1. podléhá schválení ministerstva sociální péče a ministerstva financí.

Reservní a zvláštní fondy.

§ 35.

(1) Léčebný fond nashromáďuje z přebytků rezervní fond alespoň částkou středního vydání posledních tří let a bude jej doplňovati do této částky.

(2) Ústřední sbor nesmí snížit pojistné dříve, dokud nebude nashromážděn rezervní fond podle ustanovení odst. 1.

(3) Dosáhne-li rezervní fond výše té, může býti zřízen zvláštní podpůrný fond pro poskytování peněžitých podpor v případech zvláštního zřetele hodných podle předpisů schválených ministerstvem sociální péče.

Uložení jmění.

§ 36.

(1) Peníze, jichž není bezprostředně třeba ku provádění pojištění, bud'ťž výnosně uloženy.

(2) Uložení může se státi jen:

1. v cenných papírech, v nichž lze ukládati sirotčí peníze;

2. v hypotékách o sirotčí jistotě;

3. v tuzemských peněžních ústavách, za jejichž veškeré závazky ručí stát, země, župy, okresy nebo obce.

(3) Peníze, které nutno míti pohotově pro běžná vydání, mohou býti uloženy u důvěryhodných domácích peněžních ústavů.

(4) Jiný způsob uložení přípustný je jen se svolením ministerstva sociální péče a ministerstva financí.

Různé.

§ 37.

(1) Vláda se zmocňuje, aby přispěla Léčebnému fondu na zřizování lázní, odborných léčen, ozdravoven, útulen a pod. ústavů po-

dle postupu zařizování jeho humánních institucí částkou 5,000.000 Kč.

(2) Náklady spojené s počátečním zařízením a působením Léčebného fondu hrazeny budou zálohou státu, jež bude vrácena bez úroku. Způsob splácení bude určen nařízením.

VI. O řízení a soudnictví pojišťovacím.

Ohlašování nároků.

§ 38.

Nároky na pojistné dávky podle tohoto zákona jest přihlásiti u příslušného okresního sboru.

§ 39.

(1) Nebyl-li nárok na pojistné dávky uznán, vydá se o tom straně písemný výměr. Rozhodl-li okresní sbor, možno si stěžovati u představenstva ústředního sboru ve lhůtě 15 dnů od doručení výměru.

(2) Ústřední sbor může pověřiti okresní sbor, aby v zastoupení jeho rozhodoval o žádostech za poskytnutí pojistných dávek.

Rozhodčí soud.

§ 40.

(1) Spory mezi Léčebným fondem a pojištěnci o poskytování léčebných dávek rozhoduje rozhodčí soud. Tento rozhoduje též o stížnostech do opatření ústředního sboru, jímž byla pojištěnci uložena náhrada podle § 4 tohoto zákona.

(2) Rozhodčí soud zřídí se v Praze. Nařízením mohou býti zřízeny rozhodčí soudy také v jiných městech.

(3) Žalobu na rozhodčí soud jest podati do 60 dnů od doručení výměru; jinak nárok zaniká.

§ 41.

(1) Rozhodčí soud rozhoduje v 5 členném sboru. Předsedou a jeho náměstky jsou soudci z povolání. Dva přísedící a jejich náhradníky volí členové okresních sborů na dobu 4 let, druhé dva, z nichž jeden musí býti lékař, a jejich náhradníky jmenuje ministerstvo sociální péče.

(2) Předsedu rozhodčího soudu a jeho náměstky jmenuje ministerstvo spravedlnosti v dohodě s ministerstvem sociální péče.

(3) Řízení před soudem rozhodčím a volební řád upraví se nařízením.

(4) Nálezy rozhodčího soudu jsou konečné; není do nich ani odvolání ani žaloby.

(5) Členy rozhodčího soudu nemohou býti členové správních orgánů ani úředníci fondu.

§ 42.

Spory, které vzniknou mezi Léčebným fondem a nemocnicemi a jinými léčebnými ústavami o nárocích na náhradu podle § 7 tohoto zákona, rozhoduje pojišťovací soud podle ustanovení § 220, bod 4, písm. c), dále odst. 2. a posledního odstavce téhož paragrafu, jakož i podle § 222, odst. 2. zákona z 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n.

Exekuce.

§ 43.

(1) Pravoplatná rozhodnutí orgánů Léčebného fondu (§ 14) a rozhodčího soudu jsou exekučními tituly podle řádu exekučního.

(2) K povolení a výkonu exekuce jest povolán příslušný exekuční soud.

(3) K žádosti za exekuci jest připojiti vyhotovení titulu exekučního opatřené doložkou vykonatelnosti, již připojí okresní úřad.

VII. Ustanovení všeobecná, přechodná a závěrečná.

§ 44.

(1) Všechna jednání a listiny, jichž je třeba k založení, upravení a projednání právních poměrů mezi Léčebným fondem se strany jedné a úřady, zaměstnavateli, pojištěnci, lékaři a porodními asistentkami se strany druhé, dále řízení v pojišťovacím soudnictví, knihy a zápisy Léčebného fondu a jeho správních orgánů jsou prosty kolků a poplatků.

(2) Movité jmění Léčebného fondu jest osvobozeno od poplatkového ekvivalentu; v příčině nemovitého jmění pak platí úlevy na poplatkovém ekvivalentu potud, pokud jsou stanoveny pro spolky zakládající se na zásadě vzájemnosti, jichž úkolem je pojišťovati nemocenské, pense invalidní, starobní, vdovské a sirotčí pro dělníky, pomocníky a učedníky.

(3) Léčebný fond a fondy jím spravované jsou osvobozeny od daně výdělkové podle II. hlavy zákona z 25. října 1896, č. 220 ř. z. (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi od daně

zárobkové podniků veřejně účtujících), jakož i daně rentové (včetně rentové daně podle zákona z 27. května 1919, č. 292 Sb. z. a n. a z 8. dubna 1920, č. 250 Sb. z. a n.), na Slovensku a v Podkarpatské Rusi od daně kapitálové a rentové.

(4) Budovy, pokud slouží trvale a skutečně účelům v tomto zákoně vytčeným a nejsou pronajaty, jsou z domovní daně vyňaty; tato výhoda vztahuje se též na služební byty zaměstnanců v těchto budovách, pokud jsou ve spojitosti s účely, které vynětí z daně odůvodňují, v míře, jaké tato spojitost vyžaduje.

(5) Uvedené úlevy finanční vztahují se též na fondy podle § 22 tohoto zákona.

§ 45.

(1) Ustanovení tohoto zákona o nároku na pojistné dávky a o placení pojistného nabudou účinnosti 9 měsíců, ostatní ustanovení 6 měsíců po jeho vyhlášení.

(2) Ministru sociální péče se ukládá, aby jej provedl v dohodě se zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Dr. Winter v. r.,
